

WERSJA SKRÓCONA

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W W ZESPOLE SZKÓŁ EKONOMICZNO -TECHNICZNYCH IM. CICHOCIEMNYCH W GLIWICACH

WSTĘP

Główną zasadą, którą kierują się pracownicy szkoły, jest dbanie o dobro dziecka. „Standardy Ochrony Małoletnich” mają na celu zapewnienie uczniom warunków sprzyjających nauce i rozwojowi, dostosowanych do ich indywidualnych możliwości i potrzeb, w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji oraz bezpieczeństwa.

W niniejszym dokumencie zawarte są informacje dotyczące:

- zachowań, które uznawane są za dozwolone i niedozwolone w relacji nauczyciel-uczeń i uczeń-uczeń;
- procedury zapobiegania i interwencji w sytuacji naruszenia powyższych reguł;
- zasad bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych na terenie szkoły;
- działań podejmowanych w związku z pozyskaniem informacji o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia ucznia;
- numerów pomocowych w przypadku doznawania krzywdzenia.

Terminy, które należy rozumieć:

1. Małoletni to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Krzywdzeniem jest każde niepożądane zachowanie wobec dziecka, nie tylko stanowiące czyn zabroniony, lecz również każde zamierzone lub niezamierzone działanie albo zaniechanie, jeżeli skutkuje naruszeniem praw dziecka, jego swobody, dóbr osobistych dziecka albo zakłóceniem jego rozwoju. Wyróżnia się między innymi:
  - a) przemoc fizyczną – każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka. Często powoduje różnego rodzaju urazy.
  - b) przemoc psychiczną - działania mające na celu wywołanie u dziecka poczucia niższości, strachu, izolacji lub bezradności poprzez zastraszanie, wyśmiewanie, poniżanie, kontrolowanie emocjonalne lub odseparowywanie od innych.
  - c) Przemoc słowną - używanie obraźliwych słów, wyzwisk, gróźb lub innych werbalnych form agresji mających na celu zranienie, poniżenie lub zastraszenie drugiej osoby.

ZASADY I ZAKAZY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM SZKOŁY

Wobec dzieci niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy ZSET traktują każde dziecko z należyтым szacunkiem, wspierają je w pokonywaniu trudności uwzględniając jego umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności oraz potrzeb edukacyjnych.

Pracownicy ZSET traktują każde dziecko równo, bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

W kontakcie z dziećmi pracownicy ZSET promują zasady „dobrego wychowania”, podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw. Wszyscy pracownicy zobowiązani są do zapoznania się i zaakceptowania zasad, co potwierdzają złożeniem pisemnego oświadczenia.

W naszej szkole nie ma miejsca na przemoc między uczniami i ze strony dorosłych. Pracownicy będący świadkiem naruszenia, zobowiązani są poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

Zachowania pozytywne nauczyciela:

- 1) zachowuje cierpliwość, ze spokojem i szacunkiem odnosi się do ucznia;
- 2) uważnie słucha ucznia i stara się udzielać mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- 3) okazuje zrozumienie dla trudności i problemów ucznia;
- 4) każdorazowo utrzymuje profesjonalną relację z uczniem, stosuje komunikację i działania wobec ucznia dostosowane do sytuacji;
- 5) daje uczniowi gwarancję nietykalności cielesnej – nie stosuje wobec niego żadnej formy przemocy;
- 6) w procesie rozwiązywania konfliktów dba o komunikację dającą uczniowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego;
- 7) traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
- 8) podejmuje czynności, które mają na celu dobro i interes ucznia;
- 9) promuje zasady „dobrego wychowania” – podejmuje wobec ucznia działania wychowawcze, mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw;
- 11) daje uczniowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach;
- 12) nie podnosi głosu, chyba że wynika to z sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu uczniowi;
- 15) szanuje prawo ucznia do prywatności, a jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, w związku z koniecznością jego ochrony, wyjaśnia mu zaistniałą sytuację i powody działania;

Zachowania negatywne nauczyciela:

- 1) wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (np.: zastraszania, przymuszania, gróźb);
- 2) stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy psychicznej wobec ucznia, np.: izolowania, pomijania, obniżania statusu ucznia w grupie, stygmatyzowania ucznia z powodu jego zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji

majątkowej, ośmieszania, poniżania, wyzywania, grożenia, wyszydzania uczniów i wyśmiewania;

3) stosowanie jakiegokolwiek przemocy fizycznej wobec ucznia np.: niszczenie rzeczy, ograniczenie swobody ruchu, bicie, popychanie, szturchanie, szczypanie, klapsy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk, ciągnięcie za włosy, pociąganie za uszy;

4) umieszczania obraźliwych, ośmieszających ucznia rysunków, zdjęć i filmów, rozpowszechniania wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów;

5) stosowania naruszających godność ucznia wypowiedzi o podtekście seksualnym dotyczących np. płci, ciała, wyglądu, ubioru z podtekstem seksualnym;

6) stosowania dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci;

7) stosowania wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów;

8) publikowania prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczniu i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanej strony;

9) składania uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;

10) ujawniania jakichkolwiek wrażliwych informacji nt. ucznia, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej, światopoglądu, religii;

11) naruszania prywatności ucznia jeżeli sytuacja tego nie wymaga np. nie wchodzi pod prysznic i do szatni na zajęciach wychowania fizycznego bez poinformowania o tym uczniów bądź pozwolenia;

12) faworyzowania ucznia;

13) nawiązywania z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, jak również składania mu propozycji o nieodpowiednim bądź mogącym być dwuznacznie zrozumianym przez ucznia charakterze, obejmuje to także formułowanie komentarzy o charakterze seksualnym, stosowania żartów, używania gestów o seksualnym podtekście oraz zabrania się udostępniania uczniowi treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;

14) zatajania informacji na temat możliwości występowania relacji, które charakteryzują się w szczególności zjawiskiem polegającym na zauroczeniu ucznia przez pracownika, bądź pracownikiem przez ucznia, wszelkie takie sygnały muszą być przekazywane do Dyrektora w sposób gwarantujący poszanowanie godności osób zaangażowanych w sytuację.

Kontakt fizyczny z uczniem:

1. Kontakt fizyczny nie może wiązać się z jakakolwiek gratyfikacją ucznia ani wynikać z relacji władzy.

2. Kontakt fizyczny z uczniem nie może być niejawny bądź ukrywany.

3. Pracownik nie narusza nietykalności osobistej ucznia.

4. Każdorazowo należy kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

5. Pracownik, który ma świadomość, iż uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczuwanie.

6. Niedopuszczalne jest spanie pracownika w jednym łóżku lub pokoju z uczniem podczas wycieczek organizowanych przez placówkę.
7. Podczas rozmowy indywidualnej z uczniem, na życzenie ucznia pracownik powinien zostawić uchylone drzwi, zapewnić obecność innego pracownika lub innego ucznia.
8. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, spożywaniu posiłków bądź poruszaniu się po szkole.

Kontakt pracowników z uczniami poza godzinami pracy:

1. Kontakt z uczniem, co do zasady, powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika.
2. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem lub jego rodzicem/opiekunem prawnym poza godzinami pracy szkoły, pracownik informuje o tym Dyrektora szkoły – rodzic/opiekun prawny ucznia musi wyrazić zgodę na taki kontakt.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY UCZNIAMI W SZKOLE

1. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania/postępowania określonych w statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i wyrażanie emocji adekwatnych do sytuacji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

8. W kontaktach między sobą uczniowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.

9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.

Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:

1. Stosowanie jakichkolwiek form agresji i przemocy wobec uczniów/pracowników szkoły:
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji.
3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych.
6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu, używanie środków psychoaktywnych.
7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
9. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
11. Kradzież/przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
12. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.
13. Występowanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
14. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Uczestnictwo w bójce.
15. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
16. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
17. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
18. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w szkole.
19. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
20. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
21. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu na urządzeniach szkolnych w wyznaczonych salach oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć lekcyjnych w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą nauczyciela prowadzącego zajęcia.
3. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych, bez zgody nauczyciela.
4. Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych i innych wydarzeń, których regulaminy o tym informują.
5. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły, nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
6. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU DOZNANIA LUB PODEJRZENIA KRZYWDZENIA

Uczeń, który doświadczył krzywdzącego zachowania ze strony innego ucznia lub grupy uczniów, albo był świadkiem przemocy, powinien zgłosić to wychowawcy, nauczycielowi, psychologowi, pedagogowi lub dyrektorowi.

Twoje zgłoszenie zawsze zostanie potraktowane poważnie i nikt nie będzie cię oceniać. Zareagujemy natychmiast, podejmując kroki, aby:

- zagwarantować twoje bezpieczeństwo oraz innych osób dotkniętych przemocą,
- zapewnić ci wsparcie,
- dokładnie wyjaśnić zaistniałą sytuację,
- ustalić dalszy plan działania,
- wyciągnąć konsekwencje wobec sprawcy lub sprawców przemocy, zgodnie ze statutem szkoły i przepisami prawa,
- dbać, aby szkoła była miejscem wolnym od przemocy i agresji.

Uczeń, który doświadczył przemocy ze strony osoby dorosłej, w tym rodzica lub opiekuna, albo był świadkiem takiego zachowania, powinien zgłosić to wychowawcy, nauczycielowi, psychologowi, pedagogowi lub dyrektorowi (komuś innemu niż osoba stosująca przemoc).

Osoba, która otrzyma Twoje zgłoszenie, podejmie odpowiednie kroki, w tym:
– działania określone w szkolnych procedurach ochrony małoletnich, aby zapewnić Tobie i innym bezpieczeństwo oraz zapobiec dalszym niedopuszczalnym zachowaniom.

– działania wymagane przepisami prawa, takie jak:

- powiadomienie sądu,
- powiadomienie prokuratury lub policji,
- zgłoszenie do ośrodka pomocy społecznej.

WYKAZ TELEFONÓW, Z KTÓRYCH MOŻESZ SKORZYSTAĆ, BY UZYSKAĆ POMOC

- ⑩ **Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116111** (linia całodobowa i bezpłatna).
- ⑩ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy Domowej „Niebieska Linia”: tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna).
  - ↳ **Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info.**
  - ↳ **SKYPE: [pogotowie.niebieska.linia](https://www.skype.com/join/voice/800120002)** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy domowa – konsultanci posługują się językiem migowym.
- ⑩ **Bezpłatny numer alarmowy: 112.** Wykorzystywany w nagłych sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.
- **Dyżur prawny: tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 1700–2100) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 1800–2200).
- ⑩ **Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym: +48 222 309 900** (przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym).
- ⑩ **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej: 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9.30 do 15.30, od godz.15.30 do 9.30 włączony jest automat).
- ⑩ **Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12.**

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.